

Poetes d'ahir i d'avui

Avui encetem unes pàgines. Quan ens trobem davant d'un paper en blanc, amb l'obligació d'escriure alguna cosa, que esperem que tingui un mínim d'interès, al menys per a un sector del nostre públic, ens ve un calfred de por. Què podem dir als que ens llegiran? Què és el que més podrà interessar-los? Si ja s'han dit tantes coses... i tan ben dites! Hi haurà alguna cosa nova que tingui prou força per atraure l'atenció dels nostres amics?

Voldríem que aquestes pàgines fossin un diàleg viu. No ens proposem de fer una crítica literària, ni dogmatitzar sobre el que d'altres han escrit, ni tan sols donar-vos una opinió que segurament no interessa a ningú. Sempre he pensat que era una pedanteria creure que interessa a algú el que jo penso de tal o de qual poeta, de tal o de qual escriptor. Per què he de voler imposar el meu criteri, quan, n'estic segura, el vostre punt de vista és molt millor que no el meu? Prefereixo doncs, que fem un intercanvi. Dialoguem. Discutim. Barallem-nos si ve el cas! Però parlem de coses. Construïm. No ens quedem buits i inflats d'orgull pensant que el que hem dit, amb tó dogmàtic i saberut, ha convençut a tothom, quan en realitat tots ens quedem amb el nostre propi criteri. Quan trobem que X escriu o diu coses molt encertades, és perquè diu o escriu el que pensem nosaltres, però ell ho diu millor, això és tot. Però ah! si X diu alguna cosa amb la que no hi tenim la nostra conformitat... Llavors ja no ens agrada ni el seu estil ni la seva personalitat, deixem de llegir-lo, s'ha desviat del nostre camí, ja no diu el que nosaltres voldríem que digués. Sempre escrivim per els nostres. No convencem a ningú. No podem influir en el criteri dels demés, solament podem donar la raó al que ja pensa com nosaltres i per això ens llegeix amb gust, perquè dintre les nostres ratlles s'hi troba ell mateix.

Per tant, el millor és dialogar. Saber què pensen els demés. Espero rebre moltes opinions, molts punts de vista sobre els problemes actuals, humans, literaris, socials. Jo els comentaré i entre tots els discutirem.

Veus-aquí una opinió:

Fa pocs dies en una reunió, diem-ne de literats, (aquest terme sempre m'ha fet gràcia), va sorgir la discussió sobre el valor que els escriptors catalans vuitcentistes tenien per damunt dels escriptors actuals. Concretament es parlava de Maragall i de Verdaguier. Algú va dir que tot el que s'escrivia avui no tenia cap valor, que no tenia consistència, que d'avui no en quedaria res, que solament perdurarien els de sempre, els mestres. La joventut —deien— no te força, no té sensibilitat, és una joventut abocada al fracàs

literari i artístic... etc. Tots n'hem sentides d'opinions com aquestes. Són els que no saben mirar endavant, els que no llegeixen més que el que han llegit sempre, els que els molesta que l'estructura d'unes rimes hagi canviat. Però jo us podria dir com els poetes joves saben de Maragall i coneixen de memòria tot Verdaguier. Ells saben que sense haver llegit els Mestres no podrien escriure, no tindrien la força necessària per estructurar, perquè d'una manera imperceptible escriuen el que han captat, després ells hi posen el vigor de la joventut, d'aquesta joventut que és sensible, malgrat l'opinió d'uns quans, que té a les mans tot el futur de les nostres lletres, i que no el farà malbé, n'estem segurs! Hi ha un pont, unes paralel·les que van desde Maragall i Verdaguier fins a nosaltres. I és caminant damunt d'aquest pont que el jovent pot arribar molt endavant. Us en diré un exemple viscut. Varen presentar-me un noiet, divuit anys molt ben aprofitats, bon estudiant, treballador de ferm, inquiet i amb aspiracions molt altes. Va donar-me a llegir un plec de poesies seves amb la súplica de que n'hi fes una crítica sincera i l'aconsellés sobre el que hauria d'escriure. Vaig fer-ho amb tota l'atenció. Hi havia qualitat, però li faltava escola. La inspiració se li desfeia entre les ratlles mal girbades, no hi havia concreció en les idees. Vaig preguntar-li si havia llegit mai Verdaguier. Va somriure una mica suficient —és molt antic— va dir-me. I Maragall? —una mica— va contestar-me. El meu consell. Llegeix, llegeix i llegeix, no escriguis ni una sola ratlla fins que hagi conegut a fons aquests dos poetes, després escriu, vaig dir-li. El miracle es va fer. Va trobar el seu camí. Amb una voluntat ferma es va posar a llegir les obres dels mestres. Va entusiasmar-se amb el Canigó, es va exaltar amb els versos de l'Atlàntida, recitava de memòria el Compte Arnau. Ara és un bon escriptor que pot arribar molt lluny. Ha trobat la font i n'ha begut a doll. Ell continua escrivint amb un estil desgarbat, amb esgarips, amb inquietuds, amb la revolució al cap dels dits... però té una força que li ve de més amunt, del mestratge immens, profund, segur i etern. Perquè Maragall i Verdaguier, tots els que com ells tenien una ànima i ens l'han llegida íntegra en la seva obra, en aquesta obra que no morirà mai, que les generacions actuals i les que vindran darrera nostre admiraran sense reserves. I no hi haurà poeta ni escriptor que no hagi llegit les obres mestres de la nostra literatura. I amb una llavor aixís, arribarem molt amunt i dintre de cada generació hi sortiran altres mestres que faran eternes les nostres lletres.

I ara, discutiu-m'ho si voleu!

MARIA CASTANYER

PEDAGOGIA

YUP